

Werkplan 2021

Regiebureau POP

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Missie en Visie	4
2. Ontwikkelingen landbouw en platteland	6
3. Werkzaamheden 2021	8
3.1. Implementatie en Programmasturing POP3.....	8
3.1.1. Ondersteunen Comité van Toezicht POP3.....	9
3.1.2. Beheer	9
3.1.3. Monitoring en evaluatie	12
3.2. Nationaal Netwerk Platteland	14
3.2.1. Delen van goede praktijken en projectvoorbeelden	14
3.2.2. Faciliteren van masterclasses en thematische uitwisselingen	15
3.2.3. Netwerkactiviteiten rondom advies en innovatie (EIP-Agri)	16
3.2.4. Training- en netwerkactiviteiten voor LAG's.....	17
3.2.5. Actief participeren in EU-netwerken	17
3.2.6. Algemene communicatie rondom POP3.....	18
3.3. Gemeenschappelijk landbouwbeleid 2023-2027	20
4. Bedrijfsvoering	22
4.1. Organisatie	22
4.2. Begroting 2021.....	23
4.3. Inzet uren op werkzaamheden.....	23
Bijlage 1: Samenstelling Comité van Toezicht POP NL per 1 januari 2021	24
Bijlage 2: Personeel Regiebureau POP per 1 januari 2021	25
Bijlage 3: Overzicht Organen en Overlegstructuren rondom POP3	26
Bijlage 4: Afkortingen- en begrippenlijst	27

Voorwoord

In dit werkplan schetsen we de inzet en de beoogde resultaten van het Regiebureau POP voor 2021. Door het lang uitblijven van een akkoord op de voorstellen voor het Gemeenschappelijke Landbouw Beleid (GLB) 2021-2027 is inmiddels besloten het huidige Plattelandsontwikkelingsprogramma met twee jaar te verlengen. We spreken vanaf nu over **POP3+**. Voor die periode komen per jaar meer Europese middelen beschikbaar dan voor eerdere jaren. Rijk, provincies en waterschappen hebben inmiddels afgesproken om zorg te dragen voor de cofinanciering. Ook zullen naar verwachting eind 2020 nog extra middelen worden toegevoegd uit het Europese Covid-19 herstelfonds.

2021 wordt, evenals 2020, naar verwachting weer een jaar waarin veel verwacht wordt van alle betrokkenen bij het Plattelandsontwikkelingsprogramma en het GLB. **POP3+** moet worden opgetuigd, we zullen moeten omgaan met de effecten die Covid-19 heeft op het werk en er wordt verder mee gebouwd aan het toekomstig Nationaal Strategisch Plan GLB (NSP). Ondertussen blijft ook aandacht nodig voor monitoring en evaluatie van het eerder in gang gezette POP programma. Het blijft met een beperkte capaciteit dus nog een tijdje alle zeilen bijzetten.

Met POP/POP3+ werken we aan mooie en belangrijke thema's, die moeten bijdragen aan een toekomstbestendige landbouw, het klimaat en biodiversiteit en alle onderliggende vraagstukken. Dat motiveert enorm om dat met elkaar tot een goed einde te brengen.

In de opmaat naar het nieuwe NSP en GLB willen we komend jaar meer aandacht geven aan de resultaten van het programma. Niet alleen om daarmee de opgedane kennis beter op het boeren erf te laten landen, maar ook om meer aandacht te schenken aan de impact van het programma op de gestelde doelen. Uiteindelijk gaat het om de vraag of de inzet van veel financiële middelen ook op een efficiënte en effectieve wijze leidt tot versterking van het verdienvermogen en een vitaal platteland. De lering en ervaring zijn input voor het NSP. Er is veel denkwerk en creativiteit nodig om dat nieuwe stelsel zodanig te ontwikkelen dat het effectief en efficiënt is, eenvoudig uitvoerbaar en met zo min mogelijk administratie voor de aanvragers en ontvangers van geld vanuit het NSP. Daaraan dragen wij ook in 2021 graag ons steentje bij.

In het werkplan worden onder de kopjes "uitgelicht" thema's benoemd waar in 2021 verder bijzondere aandacht aan zal worden gegeven.

We hopen en verwachten dat ook komend jaar de positieve energie bij alle betrokkenen resulteert in een goede besteding van de toevertrouwde middelen en een vruchtbare samenwerking.

Ger de Peuter
Directeur Regiebureau POP

1. Missie en Visie

Wie wij zijn

Het Regiebureau POP is een gezamenlijke programmadirectie van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de twaalf provincies. Wij ondersteunen de beheersautoriteit (LNV) en provincies bij de uitvoering van hun activiteiten voor het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) en adviseren over het toekomstige GLB (NSP).

Missie

Wij werken aan een vitaal platteland vanuit een onafhankelijke positie, kennis en verbindende kracht. Wij adviseren en ondersteunen het ministerie van LNV (beheersautoriteit), de provincies, de waterschappen en RVO bij de uitvoering van hun activiteiten voor het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3). Wij delen de mooie POP3-resultaten en verbinden op die manier kennis, mensen en projecten. Wij evalueren en monitoren het programma en onze werkwijze, waardoor we blijven leren en ontwikkelen. Wij zijn een betrouwbare schakel tussen beleid en uitvoering, tussen onze opdrachtgevers en onze netwerkpartners, binnen POP3 en andere plattelandsprogramma's, tussen Nederland en Europa en tussen nu en de toekomst.

Visie

Wij dragen bij aan een vitaal platteland, waar een toekomstbestendige agrarische sector, biodiversiteit en leefbaarheid met elkaar in balans zijn. Wij denken vanuit onze kennis mee over de ontwikkeling en implementatie van het beleid voor het platteland van de toekomst. Vanuit onze regie- en netwerkrol streven wij naar een eenvoudige en volledige realisatie van het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) in samenwerking met een actief Netwerk Platteland. Kennis en ervaring opgedaan in POP-projecten landen breed in de praktijk.

Kernwaarden

Verbindend: wij brengen de partners in ons netwerk en hun belangen samen op zoek naar breed gedragen oplossingen.

Onpartijdig: wij zijn er voor al onze partners en adviseren vanuit een neutrale positie.

Innovatief: wij zijn voortdurend op zoek naar verbetering van werkwijzen en stimuleren innovaties in de praktijk.

Behulpzaam: wij helpen onze partners met raad en daad op weg.

Formele rol

Het Regiebureau POP ondersteunt de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit - als formele beheersautoriteit van het programma - en de provincies bij de uitvoering van taken en verplichtingen, die voortvloeien uit de verschillende verordeningen op het gebied van het plattelandsbeleid van de Europese Unie (EU).

De minister heeft diverse (uitvoerings)taken aan de provincies overgedragen, zoals het opstellen van POP3-subsidieregelingen en de openstellingen van die regelingen. Naast het beschikbaar stellen van een subsidieloket dragen de provincies mede zorg voor de cofinanciering. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) toetst als betaalorgaan aanvragen op EU-conformiteit, verzorgt de subsidiebetalingen aan de eindbegunstigden en declareert deze bedragen bij de Europese Commissie (EC).

Het Regiebureau POP stuurt op een soepele en volledige realisatie van het POP3.

Onder de regiefunctie van het Regiebureau POP vallen taken als het volgen van de (kwaliteit van) uitvoering en het bewaken van de realisatie van de voor Nederland beschikbare EU-enveloppe, de advisering van provincies en het Rijk op POP3-gebied, het overleggen met de EC over wijzigingen van het POP3 en het opzetten van een monitoring- en evaluatiemethodiek. Tevens voert het Regiebureau POP het secretariaat van het Comité van Toezicht POP (CvT). Dit wettelijk voorgeschreven comité ziet toe op de uitvoering van het POP3.

In de POP3-periode (2014-2020) biedt het Regiebureau POP ook ondersteunende werkzaamheden voor het Nationaal Netwerk Platteland en het EIP-Agri. De netwerkfunctie bestaat onder andere uit het betrekken van belanghebbenden ter bevordering van een goede uitvoering van POP3 rondom de thema's water, innovatie, jonge landbouwers, het agrarisch natuur- en landschapsbeheer en LEADER. Daarnaast is het bevorderen van innovatie een taak van het netwerk evenals het coördineren en faciliteren van operationele groepen in het kader van het EIP-Agri. De werkwijze en de basis voor de werkzaamheden zijn vastgelegd in de netwerkstrategie:

https://regiebureau-pop.eu/sites/default/files/field/file-attachment/CvT%20Bijlage%207.3%20Netwerkstrategie_0.doc

Het jaarlijkse werkplan van het Regiebureau POP beschrijft de voorgenomen werkzaamheden en de te verwachten resultaten voor het komende jaar, en geeft indicatief aan hoe de beschikbare uren worden ingezet. Het werkplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het CvT waarin, naast het ministerie en de provincies, ook de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Unie van Waterschappen (UvW), natuur- en milieuorganisaties, sociale- en economische partners en de landbouworganisaties vertegenwoordigd zijn. Het werkplan legt daarmee de afspraken vast over de inzet in het betreffende planningsjaar tussen het Regiebureau POP en de opdrachtgevers.

2. Ontwikkelingen landbouw en platteland

De transitie van de landbouw staat hoog op de politieke agenda. Nu het nieuwe GLB met twee jaar is vertraagd zal het huidige programma met twee (transitie) jaar worden verlengd. We duiden dat met POP3+. Gelet op de maatschappelijke opgaven is besloten in POP3+ focus aan te brengen op de thema's klimaat, kringlooplandbouw en biodiversiteit. In die thema's gaat het natuurlijk ook om het aanpakken van de problematiek rond stikstof, water en bodem. Dit sluit aan op de door de Europese Commissie uitgebrachte Green Deal en Farm to Fork strategie en andere nationale opgaven.

Covid-19 heeft ook voor de landbouw en voor andere aan het platteland gelieerde partijen impact gehad. In sommige sectoren is zelfs sprake van een aanzienlijke impact. Er zullen via het Europese herstelfonds extra middelen beschikbaar komen die deels worden toegevoegd aan het plattelandontwikkelingsprogramma. De verlenging van POP3, alsmede de toevoeging van de herstellmiddelen, betekent dat er veel werk verzet moet worden voor de afstemming met alle partijen en de notificaties aan de Europese Commissie. Met een behoorlijk groter jaarlijks budget kan een grotere bijdrage worden geleverd aan de genoemde thema's. Tegelijkertijd zal veel stuurmanskunst nodig zijn om tot volledige besteding te komen. Veel projecten kennen een lange voorbereidingstijd en er zijn grenzen aan de absorptie in de praktijk. Daarmee wordt voortdurende monitoring, evaluatie en bijsturing van het programma nog belangrijker. Daarnaast vergt de koppeling aan de te realiseren doelen voortdurende aandacht

In maart 2021 vinden nieuwe Tweede Kamerverkiezingen plaats. In hoeverre dat nog invloed heeft op de dan nog te nemen besluiten en de voortgang laat zich moeilijk voorspellen.

In 2020 zal het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) naar verwachting een voorstel bij de Europese Commissie indienen om nogmaals budget van pijler 1 GLB naar pijler 2 over te hevelen. Als dat voorstel door de Europese Commissie geaccepteerd wordt, zullen de extra middelen uit pijler 1 ook in 2022 aan het POP-programma toegevoegd worden. Het Regiebureau POP zal het aanpassingsvoorstel om de extra middelen in het verlengde programma toe te voegen voorbereiden.

Een belangrijke ontwikkeling blijft het toekomstige GLB, waarbij er geen apart plattelandontwikkelingsprogramma meer zal zijn. In plaats daarvan moeten lidstaten een Nationaal Strategisch Plan (NSP) opstellen. In dit NSP moeten, aansluitend op de sustainable development goals van de Verenigde Naties die als basis dienen voor het nieuwe GLB, nationale doelen vastgelegd worden en moet worden beschreven hoe de middelen afkomstig van pijler 1 (inkomenssteun en gemeenschappelijke marktordening (GMO)), en pijler 2 (plattelandontwikkeling) op een afgestemde wijze ingezet gaan worden gericht op een toekomstbestendige landbouw en een vitaal landelijke gebied.

De kernwoorden zijn hierbij: meer gerichte betalingen, sturen op afgesproken resultaten, subsidiariteit en vereenvoudiging. De inwerkingtreding van het toekomstige GLB was oorspronkelijk voorzien in 2021, maar is met twee jaar vertraagd. Vanuit haar deskundigheid zal het Regiebureau POP ook in 2021 actief bijdragen aan de inbreng in relevante gremia en betrokken zijn bij de voorbereiding van het NSP. Een voor het Regiebureau POP belangrijk element zijn de bepalingen in de conceptverordeningen die mede de taak van het Netwerk Platteland en de Nationaal Support Unit verbreden tot pijler 1 inclusief GMO. Dit vergt voorbereiding en verkenning van scenario's voor invulling.

Steeds meer wordt duidelijk dat veel opgaven alleen integraal kunnen worden aangepakt, waarbij ook verbindingen met andere sectoren veel meerwaarde kunnen hebben. Dit heeft al geleid tot een verschuiving van sectoraal naar gebiedsgericht beleid. Deze ontwikkeling zal naar verwachting nog verder doorzetten.

Uitgelicht: Gebiedsgericht werken

Gedurende de looptijd van POP3 en in aanloop van het NSP is meer en meer gesignaleerd dat gebiedsgericht werken / een integrale aanpak (koppelen van gebieds- en beleidsdoelen aan de verschillende maatregelen) voor het behalen van de gewenste beweging van toegevoegde waarde is. Het Regiebureau POP zal een verkenning uitvoeren over de wijze waarop gebiedsgericht werken tijdens de transitieperiode en binnen het NSP EU conform vormgegeven kan worden, welke gevolgen gebiedsgericht werken heeft voor de werkwijze van het Regiebureau POP en welke rol het Regiebureau POP kan spelen bij het ontwikkelen en ondersteunen van gebiedsgericht werken.

Doel

- Stimuleren en experimenteren met gebiedsgericht / integraal werken om de gewenste doelen in de – onder POP3 vallende - transitie periode en het NSP/ toekomstig GLB te bereiken.
- Intern doel: Scherp krijgen wat gebiedsgericht werken inhoudt en wat er voor nodig is in aanpassing van de "instrumentenkoffer" en werkwijze. Met name mogelijkheden maatregel "samenwerking" breder benutten.

Resultaten

- Een goed uitgewerkte werkwijze om doelgroepen in het netwerk te kunnen ondersteunen bij het opzetten van gebiedsgericht werken vanuit een programmatische benadering (bewustwording, best practices werkwijze om te komen tot gebiedsplan, valkuilen, best practices oplossingen vaak voorkomende problemen etc.).
- Werkwijze die omgeving / netwerk inspireert.
- Organisatorische aanpassingen waar nodig.

Voor het Regiebureau POP betekent de ontwikkeling ook een herijking van haar activiteiten voor het Netwerk Platteland met meer focus op goede voorbeelden bij het aanpakken van integrale opgaven, rekeninghoudend met de verscheidenheid in regionale opgaven.

Met het vorderen van POP3 zijn er steeds meer projectresultaten beschikbaar en ontstaat er ook een steeds grotere behoefte om kennis uit die projecten, zowel nationaal als Europees, te ontsluiten en te delen zodat die kennis optimaal ingezet kan worden op het boerenerf. Omdat niet elk boerenerf rechtssteeks bereikt kan worden en het voor de boer minder interessant is te weten uit welke geldstroom kennis ontwikkeld is, is samenwerking met andere kennispartners van evident belang, in het bijzonder met de topsectoren, het Groene Kennisnetwerk, BIJ12 en de koepels van bedrijfsadviseurs.

We leven steeds meer in een wereld waarin beelden en belevingen centraal staan. Dit vergt dat communicatie visueel steeds aantrekkelijker en ook persoonlijker wordt, bijvoorbeeld door het communiceren in verhalen. Met de publicatie van een aantal themanummers is daar in de afgelopen periode een eerste stap in gezet.

Tot slot is de Europese Commissie van plan om in 2021 een Lange Termijn Visie Plattelandsontwikkeling (2040) te presenteren. De nationale Plattelandsnetwerken zijn verzocht een actieve bijdrage te leveren aan een brede consultatie met het veld. Het Regiebureau POP zal hier nadere invulling aan geven.

3. Werkzaamheden 2021

In dit werkplan worden de doelen, resultaten en werkzaamheden van het Regiebureau POP voor 2021 beschreven. Daarbij wordt uitgegaan van de taken zoals vastgelegd in de verordening van alle Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESI-fondsen)¹. Voor de werkzaamheden voor het Nationaal Netwerk Platteland wordt uitgegaan van de doelen en hoofdactiviteiten zoals opgenomen in artikel 54 van Verordening (EU) 1305/2013² en de doelen zoals die worden opgenomen in de transitieverordening.

Vanwege deze specifieke opgaven zijn medewerkers primair ondergebracht in een van beide teams:

- Het programmateam (PT) gericht op onder meer de implementatie van het POP3 en het uitvoeren van de EU-taken ten behoeve van de beheersautoriteit;
- De Network Support Unit (NSU) ter ondersteuning van het Nationaal Netwerk Platteland, inclusief het EIP-Agri Servicepoint.

In de onderstaande paragrafen worden de doelen, resultaten en werkzaamheden weergegeven. Hieraan wordt veelal in gezamenlijkheid gewerkt door beide teams, ieder vanuit hun expertise en taak.

3.1. Implementatie en Programmasturing POP3

Het Regiebureau POP is primair verantwoordelijk voor de begeleiding en coördinatie van de uitvoering van het POP3 inclusief de verlenging via POP3+. De taken en resultaten richten zich op toezicht, beheer en monitoring en evaluatie van het programma en faciliteren en verbinden van het netwerk.

Voor een goede sturing van het programma zijn afspraken met verschillende overlegorganen over de governance gemaakt en vastgelegd in het convenant POP3 en het aansturingsprotocol POP3. Het Regiebureau POP draagt zorg voor de goede voorbereiding van de besluitvorming in deze overlegorganen en voert daarbij grotendeels het secretariaat.

2021 zal in het teken staan van de verlenging van het huidige programma en het goed inregelen van de extra middelen. Extra inzet is naast de verlenging ook nodig door het verschuiven van middelen uit de volgende periode GLB (de zogenaamde frontloading) naar de aankomende verlengde transitieperiode. Hier bovenop is er ook nog sprake van zogenaamde Covid-19 herstellingsmiddelen waarover nog besluitvorming in Brussel plaatsvindt. Omdat de besluitvorming daarover nog niet volledig is afgerond zal dit mogelijk leiden tot meerdere notificaties. Daarnaast zal het nodig zijn om de extra middelen, die vanuit pijler 1 waarschijnlijk overgeheveld worden, aan het POP3-programma toe te voegen.

Evenals afgelopen jaar blijft het nodig om een vinger aan de pols te houden voor wat betreft de voortgang van de daadwerkelijke uitputting, het stimuleren van tijdig declareren en de verhoging van de kwaliteit van declaraties. Vanuit de opgedane kennis en ervaring draagt het Regiebureau POP bij aan het NSP.

¹ artikel 59 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad.

² Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFPO) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad.

3.1.1. Ondersteunen Comité van Toezicht POP3

Het Regiebureau POP is belast met de algehele coördinatie van de inhoudelijke sturing van het programma. Wij ondersteunen in deze rol het CvT, waar alle voortgangsrapportages en programmawijzigingen worden voorgelegd voordat deze naar de Europese Commissie worden gezonden. Het CvT vergadert minimaal één keer per jaar. In de conceptverordeningen inzake het nieuw GLB wordt aangegeven dat er ook in de volgende programmaperiode sprake zal zijn van een CvT dat de uitvoering van het NSP moet ondersteunen. Omdat het budget uit pijler 1 onderdeel uitmaakt van het NSP moet worden bezien wat dat zou moeten betekenen voor de samenstelling van het CvT. In 2020 is - ter voorbereiding van de samenstelling, rol en functioneren van het CvT in het nieuwe GLB - een zelfevaluatie CvT uitgevoerd. Deze zelfevaluatie heeft een aantal voorstellen voor verbetering van de werkwijze opgeleverd en suggesties voor het toekomstig CvT. Deze zullen in 2021 ter hand worden genomen.

Doel

Ondersteuning van het CvT in haar taak om de voortgang van de uitvoering en de verwezenlijking van de doelstellingen van het POP3 te volgen en geraadpleegd te worden over voorstellen voor aanpassing.

Resultaat

- Organiseren en voorbereiden van advisering aan en/of besluitvorming in het CvT voor de uitvoering van haar taken genoemd in artikel 49 van Verordening (EU) 1303/2013.
- Analyseren van de voortgang en adviseren daarover.
- Opstellen en doorvoeren van noodzakelijk geachte notificaties en wijzigingen en voorstellen voor verbeteringen.
- Experimenteren met een meer toegankelijke presentatie van de stukken en het, naast de formele rol, eerder benutten van strategische denkkraft van het CvT bij lopende processen.

Belangrijkste werkzaamheden

Organiseren en voorbereiden van het CvT

- Coördinatie van het programma, het volgen van en bijdragen aan ontwikkelingen op het terrein van het plattelandsbeleid, zowel nationaal als internationaal.
- Ondersteuning van het CvT en de beheersautoriteit bij het voorgeschreven toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van het programma.
- In 2021 zal mogelijk, gecombineerd met een CvT-vergadering, een veldbezoek worden georganiseerd bij een POP-project.
- Secretariaat CvT.

Opstellen en doorvoeren van noodzakelijk geachte notificaties en wijzigingen

- Voorbereiden, coördineren en indienen van aanpassingen (notificaties en wijzigingen) van het programma.
- Opstellen van geconsolideerde versies van het programma en verzorgen van de communicatie van het actuele programma.

3.1.2. Beheer

Het Regiebureau POP ondersteunt de verschillende partijen in de uitvoering van het programma zodat alle partners hun verantwoordelijkheid kunnen waarmaken. Het team is de verbinder tussen de Europese ontwikkelingen en de vraagstukken die binnen Nederland spelen binnen het kader van de uitvoering van het programma. Tevens is het programmateam verantwoordelijk voor de sturing op de financiële voortgang van het programma.

Doel

Het uitvoeren van acties zodat de uitvoering van het programma POP3 kan voldoen aan de afspraken opgenomen in het prestatiekader en de tijdige benutting jaartranches (binnen de afspraak van de N+3-doelstelling).

In 2021 zal het accent liggen op acties die bijdragen aan de inzet van middelen van de transitieperiode, de inzet van overhevelingsmiddelen en het tijdig declareren van de

beschikbare Europese middelen. Het Regiebureau POP zal de vinger aan de pols houden bij de acties die voortvloeien uit de werkgroep financiën.

In 2021 zullen de openstellingen plaatsvinden van de transitie- en overhevelingsmiddelen. Naar verwachting komt hier ook de eventuele extra inzet van Europese Covid-19 herstellingsmiddelen bij. De openstellingskalender, die wordt opgesteld door provincies en Rijk tezamen met RVO en in afstemming met het Regiebureau POP, wordt intensief gevolgd. Het Regiebureau POP zal, vanuit de blik op het totale programma, ook aansturen op een nog betere landelijke en provinciale afstemming tussen de inzet op het ANLb en de overige POP3 onderdelen.

Monitoring van de uitvoering

In 2020 is begonnen met het omschrijven van de contouren van een dashboard waarin sturingsinformatie is opgenomen. Deze is door de provincie Noord-Brabant in overleg met RVO ontwikkeld om beter inzicht te krijgen op de voortgang in de uitvoering en daarmee de uitvoeringskosten. Op verzoek van het LBPOP zal worden onderzocht of dit dashboard in de eerste helft van 2021 landelijk kan worden uitgerold met naast een kwantitatief overzicht ook een kwalitatieve analyse.

Resultaten

- Financiële ramings- en verantwoordingsrapportages.
- Jaarlijkse actualisatie budgetbrieven.
- Ondersteuning provincies en het ministerie voor lopende zaken en eventuele extra inzet herstellingsmiddelen.
- Sturingsdashboard voor provincies en LBPOP.

Financiële ramings- en verantwoordingsrapportages

- Opstellen van de budgetbrief voor regelingseigenaren.
- Toezien op de programmering en realisatie (kasuitgaven) door het Rijk en de provincies, ten behoeve van budgetsturing en -bewaking van de financiën van POP3. De focus voor 2021 komt te liggen op een tijdige openstelling van de transitie- en overhevelingsmiddelen en het aangaan van verplichtingen, maar ook op het daadwerkelijk indienen van (tussentijdse) declaraties en het indienen van declaraties bij de EU. Dit is nodig om eind 2021 en ook in de volgende jaren de N+3 doelstelling te behalen.
- Beheer van de financiële POP-tabel, inclusief 'top ups' en het opstellen van notificaties ten behoeve van aanpassing daarvan.
- Beheeroverzicht van overprogrammeringen: toezeggingen en verplichte bedragen.
- Samenwerking/overleg met Betaalorgaan RVO, POP-coördinatoren van de provincies en LNV-budgethouders/beleidsdirecties ten behoeve van het financieel beheer.
- Voorbereiden en begeleiden van de halfjaarlijkse financiële ramingsrapportage ten behoeve van de Europese Commissie.

Ondersteuning provincies en het ministerie voor lopende zaken

- Voeren van het secretariaat LBPOP, TPO, PVO, B-team en OUPOP.
- Ondersteuning van de provinciale vertegenwoordigers in het CvT POP en het OUPOP.
- Secretariaat van diverse (ad hoc) (werk)groepen in 2020; onder andere voor de jonge landbouwersregeling (JoLa), de uitvoeringskosten, werkgroepen focus I en II, financiën, de Regiegroep transitie en de ambtelijke adviesgroep Water.
- Helpdeskfunctie: indien van toepassing beantwoorden en oplossen van vragen en problemen van Rijk, provincies en derden.
- Staatssteunzaken gerelateerd aan POP (opstellen landelijke meldingen, rapportages en inventariseren provinciale meldingen).
- Inzetten op nog betere landelijke samenwerking tussen Agrarisch natuur- en landschapsbeheer en niet grondgebonden maatregelen.
- Begeleiden en faciliteren van de lidstaatvertegenwoordiging in het Plattelandsontwikkelingscomité (RDC) door het coördineren en voorbereiden van de Nederlandse inbreng en informatievoorziening achteraf.
- Zo nodig coördineren van de Nederlandse inbreng POP3 ten behoeve van het Comité voor de Landbouwfondsen en Expert Group on European Structural and Investment Funds (EGESIF).

- Eerste aanspreekpunt van DG Agri en Plattelandsontwikkeling voor het dagelijks management van POP3. Incidenteel contact met andere diensten, zoals DG Regio, afdeling Staatssteun, Financiële afdeling of Audit unit;
- Lidstaat Liaison van het System for Fund Management in the European Community (SFC2014 en SFC2021), verantwoordelijk voor toegangsbeheer en coördinatie.
- Deelname aan EU-conferenties en workshops.

Uitgelicht: ANLb binnen het POP

Het ANLb kent binnen het POP een eigen dynamiek. Dit komt al tot uitdrukking door de voorbereiding van dat onderdeel via het BACVP en het gegeven dat natuur en landbouw bij het Rijk en een aantal provincies vanuit eigen werkvelden wordt aangevlogen. Dat leidt soms tot misverstanden, onder andere met betrekking tot de financiële kaders van het totale POP3 programma.

Doel

- Beter inzicht tussen alle betrokkenen in de financiële kant van het programma.
- Bijdragen aan het voorkomen dat eventuele problemen ontstaan in de financiële afrekening bij afronding POP.

Resultaten

- Geïntensiveerde samenwerking met BIJ12 en ANLb.
- Samen met IPO, LNV en BIJ12, kennisbijeenkomsten organiseren waarbij vanuit gemeenschappelijke opgaven (er is een POP programma), de financiële verantwoording ook goed is ingebed bij de provincies en het kennisniveau van de POP systematiek over de gehele breedte van het netwerk actueel blijft.
- Gedeeld en correct dashboard in samenwerking met de RVO met feitelijke informatie over voortgang, risico en rekeningcourant systematiek voor provinciale benutting POP middelen.

3.1.3. Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie zijn belangrijke sturingsinstrumenten voor het programma. De resultaten van monitoring en evaluatie kunnen aanleiding geven voor aanpassing van het programma en/of de programmastructuur.

Terugkerende verplichtingen in het kader van de monitoring en evaluatie zijn het Jaarverslag over de uitvoering en het jaarlijks voortgangsoverleg daarover met de Europese Commissie.

Doel

Inzicht geven in de voortgang en resultaten van het uitvoeringsprogramma POP3 en zo nodig op basis daarvan adviseren over de sturing. In de eerste helft van 2021 wordt het jaarverslag over 2020 opgesteld, dat uiterlijk 30 juni 2021 aangeboden wordt aan de EU.

Resultaten

- Een door de EU goedgekeurd jaarverslag over 2020.
- Een voorstel voor aanpassing van het handboek monitoring en evaluatie.
- De Europese Commissie heeft inzicht in de voortgang van het POP3.

Uitgelicht: Tweede tussentijdse evaluatie

In 2019 is een eerste tussentijdse evaluatie uitgevoerd. Omdat deze te kort op de feitelijke start van het programma plaatsvond had deze slechts een kwalitatief karakter. Daarnaast heeft de Europese Commissie geattendeerd op de noodzaak van een, eerder dan voorzien, diepgaandere eindevaluatie door Nederland. Inmiddels verschuift ook de focus van het programma. Het voornemen is om in 2021 een tweede tussentijdse, meer kwantitatieve evaluatie, voor te bereiden en eind 2021 of begin 2022 uit te (doen) voeren.

Doel

- Een plan van aanpak voor het (doen) uitvoeren van de tussentijdse evaluatie.
- Een evaluatie die laat zien in welke mate en hoe het Nederlandse programma een substantiële bijdrage levert aan de 6 prioriteiten van het POP3.
- Een evaluatie van de doeltreffendheid van de aanpak.

Belangrijkste werkzaamheden

Jaarverslag

- Coördineren en afstemmen van informatieverzameling zodat externe rapportages en dataverzamelingen beter gebruikt kunnen worden voor het in beeld brengen van de resultaten van POP3.
- Voorbereiden en opstellen van voorgeschreven (inhoudelijke) EU-rapportages, waaronder het Jaarverslag over de uitvoering over 2020 en het bekendmaken van deze rapportages via de website van het Regiebureau POP.
- Toezien op de verzameling van monitoringgegevens overeenkomstig de EU-voorschriften.
- Inzichtelijk maken van de bijdrage van POP-projecten aan de doelen van het programma.
- In samenwerking met de directie Europees, Internationaal en Agro economisch beleid (EIA) van het ministerie van LNV verzamelen van beschikbare evaluaties, waarbij een betrokkenheid is met de uitvoering van het programma in POP3, onder andere de voortgang ANLb en de nationale analyse water.
- Opstellen en actualiseren van de voortgangsrapportage water.
- Het Regiebureau POP deelt en verspreidt bevindingen betreffende monitoring en evaluatie van het POP.
- Deelname aan internationaal overleg over EU-monitoring en evaluatie, het Monitoring and Evaluation Expert Committee, workshops en bilaterale contacten met onder meer Vlaanderen.

Voortgangsoverleg met de Europese Commissie

- In overleg met de landendesk Nederland van de Europese Commissie het jaarlijkse voortgangsoverleg voorbereiden en voeren.

Voorstel voor aanpassing handboek Monitoring en Evaluatie

- De werkgroep monitoring en evaluatie onderzoekt met de ervaringen van de evaluaties in 2019, welke aanpassingen in het handboek monitoring en evaluatie nodig zijn.
- Het voorstel van de werkgroep monitoring en evaluatie wordt aangeboden aan het CvT.

CONCEPT

3.2. Nationaal Netwerk Platteland

Het Regiebureau POP ondersteunt het Nationaal Netwerk Platteland, inclusief het EIP-Agri Servicepoint. Het Regiebureau POP fungeert in Brusselse termen ook als de "Network Support Unit" (NSU). Het Regiebureau POP zorgt ervoor dat kennis en informatie uit POP3-projecten breed beschikbaar gesteld wordt aan verschillende doelgroepen. Ook laat de NSU zien hoe POP3-projecten bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke opgaven. Dit gebeurt vanuit de rollen: informeren, inspireren, verbinden, faciliteren, signaleren en agenderen. Dit doen we samen met onze netwerkpartners.

Artikel 54 van Verordening (EU) 1305/2013 schrijft de doelen en hoofdactiviteiten van het Nationaal Netwerk Platteland voor. Het Nationaal Netwerk Platteland wordt gefaciliteerd door het Regiebureau POP.

In 2021 zal het Regiebureau POP bij de uitvoering van de activiteiten de volgende accenten zetten:

1. Inspirerende POP3-projecten worden in de schijnwerpers gezet, waarbij de aandacht steeds meer verschuift naar de bereikte resultaten, de effecten en het van elkaar leren.
2. Het brengen van kennis naar het boerenerf neemt ook in 2021 een centrale plek in, waarbij kennismakelaars en/of projectleiders een sleutelrol vervullen.
3. Verbinden op diverse niveaus is een belangrijke taak: verbinding met maatschappelijke thema's, andere beleidsvelden, andere programma's en andere netwerken wordt actief gelegd.

Uitgelicht: Van wie is het Netwerk Platteland?

Bij de start van POP3 werd het Netwerk Platteland/Network Support Unit (NP/NSU) vooral gezien als een verplichting van Brussel. Gedurende de looptijd van het programma heeft de NSU haar meerwaarde laten zien en verder geprofessionaliseerd. Regelmatig wordt aan het TPO en CvT gerapporteerd over de activiteiten van de NSU. Hier wordt ook de programmering van de NSU via het werkplan van het Regiebureau POP neergelegd. De positieve resultaten worden herkend en ondersteund. Ook andere partijen in het netwerk spreken regelmatig hun waardering voor de activiteiten van de NSU uit, maar er is nog geen sprake van mede-eigenaarschap. Voor een nog meer gedragen Netwerk Platteland lijkt het van belang dat (potentiële) gebruikers dit nog meer gaan ervaren als "voor ons, van ons" en mede verantwoordelijkheid gaan dragen, zodat dit netwerk nog meer uitgroeit naar een actieve gemeenschap, nu en in de toekomst met de reeds bewezen meerwaarde voor de gezamenlijke opgaven vanuit het GLB.

Doel

- Verkennen in ons netwerk hoe het mede-eigenaarschap van de NSU/NP kan worden versterkt.
- Voorstellen doen aan NSP/GLB voor het beleggen van het eigenaarschap van de NSU/NP om daarmee meer sturing vanuit de gebruikers te borgen in de volgende programmaperiode.

Resultaten

- Meer gevoeld eigenaarschap en betrokkenheid creëren.
- Werkagenda die meer vraaggestuurd wordt.

3.2.1. Delen van goede praktijken en projectvoorbeelden

Het Regiebureau POP gaat in 2021 verder met het delen van informatie over aansprekende en innovatieve POP3-projecten. In 2021 zal de in 2019 aangebrachte koppeling van de POP-projecten aan de maatschappelijke thema's worden voortgezet. Voor 2019 en 2020 waren dit de thema's klimaat, bodem, biodiversiteit, kringlooplandbouw, korte ketens en water. In 2021 gaan we hiermee door en maken we een keuze uit andere maatschappelijke thema's. We denken hierbij aan: relatie tussen boer en burger, dierenwelzijn, voedselverspilling,

baanbrekende innovaties, brede plattelandontwikkeling, kennis van en naar het boerenerf en nieuwe verdienmodellen.

Per thema zal op verschillende manieren, onder andere via themanummers, nieuwsberichten, sociale media en bijeenkomst(en), de bijdrage van POP3-projecten op dat thema worden belicht.

Met de projecten van Horizon 2020/Europe en de topsectoren 'Agri & Food' en 'Tuinbouw & Uitgangsmateriaal' worden dwarsverbanden georganiseerd, gericht op het verbinden van gelijksoortige projecten.

Doel

Bijdragen aan de hoofddoelen:

- De kwaliteit van de uitvoering van POP3 te verbeteren (art 54.2.b).
- Het brede publiek en potentiële begunstigen voorlichten over POP3 (art 54.2.c), zodat goede resultaten breder worden geïmplementeerd door de gebruikers van het platteland.

Resultaten

- Er is een overzicht van aansprekende POP3-projecten op genoemde thema's.
- In drie à vier themanummers zijn een aantal aansprekende en innovatieve projecten gebundeld.
- Er is zicht op de voor Nederland relevante goede praktijkvoorbeelden binnen de EU. Deze zijn actief gedeeld binnen Nederland.
- Bijeenkomsten gericht op kennisuitwisseling over relevante POP3-onderwerpen zijn georganiseerd.
- Samenwerking met Horizon 2020/Europe en de topsectoren 'Agri & Food' en 'Tuinbouw & Uitgangsmateriaal' die in 2020 is ingezet en verder vorm heeft gekregen.

Belangrijkste werkzaamheden

- Op basis van gesprekken met RVO, belanghebbenden en netwerkpartners, en analyses zicht krijgen op inhoudelijke resultaten van POP3-projecten om uitkomsten te delen en te verdiepen.
- Inspirerende praktijk- en projectvoorbeelden worden gedeeld via [de vernieuwde website van het Regiebureau POP](#). Dit gebeurt in de vorm van verhalen (inspireren) en belichten van resultaten (informereren/kennis delen), een overzicht van POP3 projecten en de inzet van andere sociale media.
- Het projectenoverzicht van innovatieprojecten wordt uitgebreid met (een selectie van) inspirerende projecten van de verschillende thema's. De inzet is om dit zoveel mogelijk in samenwerking met het netwerk platteland (onder andere de provincies) te doen (zie ook 3.2.3. en 3.2.4.).
- Teksten (laten) schrijven, redigeren, fotografen en tekstschrijvers aansturen, vormgeving coördineren voor nieuwsberichten en themanummers op maatschappelijke thema's. Dit door mensen zelf hun verhaal te laten vertellen en/of ons netwerk in te zetten om de verhalen te (laten) vertellen.
- Het (laten) analyseren van de projecten op gemene delers en leerervaringen. Dit mede in vervolg op een nog uit te brengen advies over "kennisverspreiding naar het boerenerf" door Delphy.
- Het organiseren van relevante bijeenkomsten gericht op kennisdeling over relevante POP3-onderwerpen (zie ook 3.2.2.), waarvan tenminste twee met het Topconsortium voor Kennis en Innovatie (TKI), Agro en Food en 'Tuinbouw & Uitgangsmateriaal'.

3.2.2. Faciliteren van masterclasses en thematische uitwisselingen

Kennisoverdracht en kennisdeling over het POP3 is een belangrijke succesfactor voor het bereiken van de doelen van het programma. In 2021 worden thematische en analytische uitwisselingen georganiseerd, zowel over het uitvoeringsproces van POP3 als over de inhoudelijke POP3-thema's, daarbij aansluitend bij de maatschappelijke thema's. Het Regiebureau POP organiseert masterclasses met het accent op informatieverstrekking aan experts en organiseert workshops waarin het accent ligt op kennisdeling of kennisontwikkeling of het ontwikkelen en verbeteren van processen.

Doel

Bijdragen aan de hoofddoelen:

- De betrokkenheid van belanghebbende partijen bij de uitvoering van POP3 te vergroten (art 54.2.a).
- De kwaliteit van de uitvoering van POP3 te verbeteren (art 54.2.b).
- Het brede publiek en potentiële begunstigen voorlichten over POP3 (art 54.2.c).
- Innovatie in de landbouw, de voedselproductie en op het platteland bevorderen (art 54.2.d).

Resultaten

- Er is inzicht in de behoefte van belanghebbenden met betrekking tot kennisuitwisseling.
- Bijeenkomsten gericht op kennisuitwisseling over relevante POP3-onderwerpen zijn georganiseerd.
- Samenwerking met Horizon 2020/Europe en de topsectoren 'Agri & Food' en 'Tuinbouw & Uitgangsmateriaal' heeft verder vorm gekregen.

Belangrijkste werkzaamheden

- Op basis van gesprekken met stakeholders en netwerkpartners en andere analyses zicht krijgen op de behoefte informatie- en kennisuitwisselingen.
- Het Regiebureau POP organiseert lunchlezingen, bijeenkomsten of draagt bij aan bijeenkomsten van anderen over "trending topics" en goede praktijkvoorbeelden POP3, we denken hierbij voor 2021 aan:
 - Regionale en een nationale themabijeenkomst(en) nutriëntenkringloop.
 - Tweede themabijeenkomst preciselandbouw in samenwerking met de topsectoren.
 - Tweede themabijeenkomst gewasbescherming in samenwerking met de topsectoren.
 - Themabijeenkomst natuurinclusieve landbouw samen met Deltaplan biodiversiteit.
 - Themabijeenkomst kennisverspreiding, voor agrarisch ondernemers, regionale kennishubs, erfbetreders en intermediairs (naar aanleiding van een, in opdracht van het Regiebureau POP, uitgevoerd onderzoek).
 - Startups in het plattelandsnetwerk.
- Vanuit het Regiebureau POP worden in 2021 in ieder geval de volgende masterclasses georganiseerd:
 - Masterclass POP-projectleiders gericht op versterken projectleiding en netwerken met energie.
 - Vijfde Masterclass innovatie voor provincies.
 - Tweede Masterclass declaraties.
 - Masterclass impact Covid-19 op het programma.
- Het Regiebureau POP ondersteunt de provincies bij de organisatie van bijeenkomsten gericht op potentieel begunstigen.
- Het Regiebureau POP organiseert jaarlijks een nationale netwerkconferentie POP3 ter inspiratie van het netwerk platteland.

3.2.3. Netwerkactiviteiten rondom advies en innovatie (EIP-Agri)

Het Regiebureau POP functioneert tevens als nationaal coördinatiepunt voor EIP-Agri. EIP-Agri is het Europese innovatieplatform voor de landbouw. In 2021 blijft het accent liggen op het bieden van overzichten en verbinden van Operationele en Thematische Groepen.

Doel

Bijdragen aan hoofddoelen:

- De kwaliteit van de uitvoering van POP3 te verbeteren (art 54.2.b).
- Innovatie in de landbouw, de voedselproductie en op het platteland bevorderen (art 54.2.d).

Resultaten

- Potentiële begunstigen en adviseurs/innovatiemakelaars hebben (toegenomen) kennis over EIP-Agri.
- De database van Operationele Groepen (OG) conform EU-format is actueel.
- Alle lopende en afgeronde projecten 'Samenwerken voor innovatie' en EIP zijn in beeld. De informatie over de projecten is up-to date en overzichtelijk gepresenteerd en ontsloten via de website Netwerk Platteland (zie ook 3.2.1.).
- Relevante informatie uit de EU-Focus Groups en Thematic Groups is beschikbaar gesteld en gedeeld met de Operationele Groepen. Gestreefd wordt naar een grotere deelname vanuit Nederland aan EU-Focus Groups en Thematic Groups.

Belangrijkste werkzaamheden

- Het verbinden van OG door het organiseren van masterclasses en/of themabijeenkomsten over centrale thema's die spelen bij OG (zie 3.2.2.).
- Kennis over EIP-Agri bij adviseurs, innovatiemakelaars en agrariërs bevorderen (zie 3.2.2.).
- Het actueel houden van het deel van de website waarop kennis wordt uitgewisseld ten behoeve van Operationele Groepen.
- Analyse van resultaten uit de EU Focus Groups & Thematic Groups op relevantie voor Nederland, het vertalen van relevante informatie en het beschikbaar stellen van deze informatie.

3.2.4. Training- en netwerkactiviteiten voor LAG's

Het Regiebureau POP faciliteert de provincies en de twintig LEADER-groepen. Net als in 2020 ligt het accent op het uitwisselen van best practices en het faciliteren van een lerend netwerk via de LEADER-coördinatoren.

Doel

Bijdrage aan hoofddoelen 1, 2 en 3.

- De betrokkenheid van belanghebbende partijen bij de uitvoering van POP3 te vergroten (art 54.2.a).
- De kwaliteit van de uitvoering van POP3 te verbeteren (art 54.2.b).
- Het brede publiek en potentiële begunstigen voorlichten over POP3 (art 54.2.c).

Resultaten

- Een goed functionerend LEADER-coördinatoren netwerk.
- De best practices van LEADER-projecten zijn actueel en via de website beschikbaar gesteld voor een breed publiek.

Belangrijkste werkzaamheden

- Ongeveer vier keer per jaar een overleg voor LEADER-coördinatoren organiseren.
- Een overzicht van inspirerende Leader projecten ontsloten via website (zie ook 3.2.1.).
- Het delen van goede voorbeelden van (internationale) samenwerking door LAG's.
- Het gezamenlijk met de LAG's en provincies organiseren van een jaarlijkse LEADER-dag op locatie.

3.2.5. Actief participeren in EU-netwerken

De belangrijkste EU-netwerken voor de Network Support Unit zijn de ENRD (European Network for Rural Development) en het EIP-Agri netwerk. Deze netwerken organiseren zowel bijeenkomsten gericht op Network Support Units als bijeenkomsten die voor belanghebbenden uit de lidstaten geschikt zijn. Voor die laatste categorie is de inzet om deelnemers uit het Netwerk Platteland te attenderen op de mogelijkheid voor participatie.

Doel

Bijdragen aan de hoofddoelen:

- De betrokkenheid van belanghebbende partijen bij de uitvoering van POP3 te vergroten (art 54.2.a).

- De kwaliteit van de uitvoering van POP3 te verbeteren (art 54.2.b).
- Het brede publiek en potentiële begunstigden voorlichten over POP3 (art 54.2.c).
- Innovatie in de landbouw, de voedselproductie en op het platteland bevorderen (art 54.2.d).

Resultaten

- Inhoudelijke bijdragen leveren aan en informatie hebben opgehaald uit de jaarlijkse Assembly, de Steering Group en de meetings van de National Rural Networks (NRN).
- Zelf hebben deelgenomen of belanghebbenden uit het Netwerk Platteland hebben deelgenomen aan subgroepen LEADER en Innovation en thematische werkgroepen, focusgroepen, workshops en seminars van de ENRD en het EIP-Agri Servicepoint. Over deze bijeenkomsten zijn de uitkomsten gerapporteerd.
- Bijdragen leveren aan publicaties van de ENRD en het EIP-Agri Servicepoint over de uitvoering van POP3 in Nederland.
- Aan belanghebbenden inzicht geboden over de inhoudelijke verbanden tussen H2020, Thematic Networks en Operational Groups.

Belangrijkste werkzaamheden

- Voorbereiden van, deelnemen aan en rapporteren over relevante EU-bijeenkomsten.
- Het organiseren van Nederlandse inbreng in EU-werkgroepen, focusgroepen, workshops en seminars.
- Het schrijven (of laten schrijven) van bijdragen over de POP3-uitvoering in Nederland voor EU-publicaties.

3.2.6. Algemene communicatie rondom POP3

De communicatie is onderdeel van het werk van alle betrokken partijen bij het POP3. De communicatie-aanpak voor 2021, op basis van het in 2018 geactualiseerde communicatieplan, de netwerkstrategie en de stakeholdersanalyse, brengt focus aan en beschrijft de strategie: verbinden voor het platteland.

De zelfevaluatie van de rol van de NSU in 2019 (onderdeel van de tussentijdse evaluaties) heeft onder andere de aanbeveling opgeleverd om te zorgen dat de rol van de NSU meer zichtbaar is. Dit kan door meer duidelijkheid te geven over waar het Regiebureau POP voor staat, de werkzaamheden ten behoeve van het Netwerk Platteland duidelijker en met meer regelmaat te profileren, te zorgen voor een éénduidige afzender, één website, op regelmatige basis berichten via sociale media te delen en de nieuwsbrief Netwerk Platteland frequenter uit te brengen. Ook informeert de NSU de doelgroepen over POP3⁺ en verbindt het netwerkpartners met het Europese netwerk door hen te wijzen op interessante Europese bijeenkomsten.

Tijdens Covid-19 is gebleken dat naast fysieke bijeenkomsten digitale middelen ondersteunend kunnen zijn aan ons werk.

Doel

Bijdragen aan alle hoofddoelen.

Resultaten

- Onze doelgroepen zijn meer bekend met de waarde van POP3 voor ons platteland.
- Onze doelgroepen zijn meer bekend met ons als netwerkpartner, weten welke rollen we hebben en waarvoor ze bij ons terecht kunnen (onder andere de verbinding met Europese partners, zoals de ENRD).
- Resultaten uit regionale en lokale projecten worden landelijk zichtbaar en gedeeld.
- Op regelmatige basis zijn actuele POP3-gerelateerde onderwerpen gedeeld door middel van de verschillende communicatie-instrumenten.

Belangrijkste werkzaamheden

- Actueel houden van de nieuwe eind 2020 gelanceerde, meer gebruiksvriendelijke, website. Met daarin onder andere nieuwsberichten, evenementen en voorbeeldprojecten.
- Frequente inzet van social media zoals Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn voor gerichte communicatie met specifieke doelgroepen en om bezoekers naar de website te leiden.
- Afstemmen van communicatieactiviteiten met andere belanghebbenden (onder andere provincies, BIJ12 en andere Europese subsidiefondsen).
- Ongeveer twee keer per jaar een overleg voor communicatieadviseurs van de provincies organiseren.
- Het jaar 2021 benutten om gezamenlijk te bedenken hoe de afronding van het POP3 programma vorm te geven. Het publiek betrekken bij POP3 door mogelijkheid te bieden kennis te maken met inspirerende projecten van POP3.
- Naast de reguliere nieuwsbrieven continueren we de inzet van thematische nieuwsbrieven, waarmee we in 2019 zijn gestart. POP-projecten worden meer dan voorheen op verhalende en beeldende wijze voor het voetlicht gebracht. Bij het tot stand komen van de nieuwsbrieven benutten we ons netwerk (zie ook 3.2.1.)
- Teksten (laten) schrijven, redigeren, fotografen en tekstschrijvers aansturen, vormgeving coördineren voor de publieksversie van het jaarverslag over de uitvoering van het POP-programma in 2020.
- Vergroten van digitale vaardigheden voor het goed ondersteunen van webinars, Tedtalks, vlogs etc.

Uitgelicht: Communicatie POP3+

De verlenging van het programma vergt veel communicatie. Verschillende partijen hebben daarin hun rol. Over de bestuurlijke afspraken wordt in eerste instantie door Rijk, provincies en waterschappen gecommuniceerd. Het Regiebureau POP is daarin volgend. Over de feitelijke aanpassingen van het programmadocument staat het Regiebureau POP aan de lat voor de communicatie, in goede afstemming met het Rijk en provincies.

De provincies communiceren op provinciaal niveau en communiceren samen met RVO over de openstellingen en eventuele aanpassingen van uitvoeringsprocessen. Het Rijk doet dat op landelijk niveau voor landelijke regelingen.

Het Regiebureau POP faciliteert hierbij door te zorgen voor voldoende afstemming tussen alle partijen over de communicatie.

Doel

- Eenduidige en tijdige communicatie.

Resultaten

- Afgestemde communicatie over POP3+, de eventueel toegevoegde Herstelfonds middelen en het aanpassen van het POP3-programmadocument.
- Een op de openstellingskalender afgestemd communicatieplan.
- Afgestemde overige communicatiemomenten en -producten die gaan over transitie/herstelfonds of bereikte resultaten om daarmee maximaal effect te sorteren (elkaar versterken).

3.3. Gemeenschappelijk landbouwbeleid 2023-2027

Door de Brexit en het daarmee samenhangend meerjarig financieel kader (MFK), maar ook omdat de nieuwe GLB-verordeningen inhoudelijk nog niet zijn vastgesteld, wordt het onvermijdelijk dat de inwerkingtreding van het nieuwe GLB met twee jaar wordt uitgesteld.

De nieuwe programmaperiode zal daarom niet eerder dan 1 januari 2023 starten. Omdat de huidige programmaperiode per 31 december 2020 eindigt, zijn er in 2020 voorbereidingen getroffen voor twee transitiejaren (2021-2022).

Voorzien wordt dat er voor eind 2020 definitieve bestuurlijke afspraken zijn gemaakt over prioriteiten, budgetten en uitvoering, vastgelegd in een programmadocument. Dit loopt mogelijk enigszins uit naar 2021 als de kaders niet tijdig gereed zijn.

In 2021 zal LNV in Brussel verder onderhandelen over de nieuwe verordeningen voor het GLB. Daar waar relevant levert het Regiebureau POP daar een bijdrage aan. Door het nog niet beschikbaar zijn van de EU-verordeningen en het uitstel van de inwerkingtreding van het nieuwe GLB, is ook het traject om te komen tot een Nationaal Strategisch Plan (NSP) voor het nieuwe GLB met een jaar verlengd. Ook in 2021 zal er vanuit het Regiebureau POP een aanzienlijke bijdrage geleverd worden aan de totstandkoming van het NSP.

Essentieel voor het NSP is dat de samenhang tussen basisinkomenssteun, ecosysteemdiensten en pijler 2 wordt versterkt. Dat vereist ook meer samenwerking tussen verschillende partijen. Tweede uitdaging blijft om de uitvoeringskosten te beperken door het slimmer inrichten van het programma met de maatregelen, goede afspraken en een herontwerp van de uitvoeringsstructuur.

De bepalingen die de taak van het huidige Netwerk Platteland en de NSU verbreden met pijler 1 inclusief GMO zijn voor het Regiebureau POP een belangrijk element. Dit vergt voorbereiding en verkenning van scenario's voor de invulling.

Naast de verkenning van de inhoud blijft ook de governance van het toekomstig stelsel een belangrijk aandachtspunt. Vanuit het Regiebureau POP zullen daaraan bijdragen worden geleverd die met name ingaan op het nieuwe coördinatiemodel, de vereenvoudiging van de uitvoering en de nieuwe rol en organisatie van het Netwerk Platteland. Op basis van de eind 2020 te verwachten besluitvorming over governance zal het Regiebureau POP bijdragen aan de verdere inrichting daarvan. Aandachtspunt daarbij is het behoud van een goede aansluiting van het toekomstig veel bredere GLB-Netwerk met het NSP-programma en de aansluiting bij andere nationale opgaven.

In 2021 zal, na besluitvorming over de toekomstige governance structuur, ook nagedacht moeten worden over de overgang van de huidige structuur naar de toekomstige structuur. Formeel eindigt het mandaat van het Regiebureau POP eind 2022. De uitvoering van het verlengde POP3-programma eindigt formeel pas eind 2025 (N+3). Dit lijkt een te lange periode om een parallelle structuur met het NSP te handhaven. Het Netwerk Platteland zal zich, aansluitend op de ontwikkeling van het Europese GLB-netwerk, oriënteren op verbreding van haar activiteiten.

Doel

- Inbreng van de huidige ervaringen en deskundigheid van de interventielogica, Monitoring & Evaluatie, financiën en uitvoeringsmodellen (governance) en kansen voor verbetering en vereenvoudiging.
- Inbreng van deskundigheid voor het betrekken van belanghebbenden bij de plattelandsontwikkeling.
- Voorstellen ontwikkelen voor een verbreed GLB/ Plattelandsnetwerk.

Resultaten

- Bijdragen aan het tot stand komen van de inhoud van het NSP.
- Bijdragen aan de voorbereiding van de implementatie van het NSP.

Belangrijkste werkzaamheden

- Inbreng van kennis, ervaring en deskundigheid in het programmateam GLB en haar werkgroepen.

Uitgelicht: op naar een nieuw GLB netwerk

Het huidige Netwerk Platteland zal moeten worden omgevormd naar een toekomstig GLB-netwerk. De Europese Commissie hecht zeer aan een goede nationale invulling hiervan en is druk doende om ook het Europese Plattelandsnetwerk (ENRD en EIP-Agri) om te vormen naar één GLB-netwerk. Met de verbreding naar het hele GLB wint het Europese GLB-netwerk voor Nederland aan belang. Is Nederland in pijler 2 maar een relatief kleine speler, in pijler 1 ligt dat anders. Ook het belang van een goede verbinding tussen het programma, focus op de resultaten en kennisinstrumenten wordt nog belangrijker. De inrichting van het toekomstig netwerk, de koppeling aan het Brusselse netwerk en aan het GLB programma vereist nog de nodige overdenking waarbij het Regiebureau POP een adviserende rol heeft op basis van haar kennis en ervaring.

Doel

- (Mede-) voorbereiden van het toekomstig Netwerk Platteland/GLB Netwerk.

Resultaten

- Een goede integrale basisstructuur in Nederland, die aansluit bij behoefte gebruikers.
- Een betere samenhang tussen verschillende onderdelen, bijvoorbeeld de ecoregelingen, ANLb en investeringen.
- Een toegankelijk en actief netwerk.
- Vanuit het Nederlandse belang wordt actief aangesloten op de Brusselse ontwikkelingen.

4. Bedrijfsvoering

4.1. Organisatie

De basis voor de organisatie en financiering van het Regiebureau POP is vastgelegd in het organisatie- en financieringsplan waarmee het ministerie en de twaalf provincies in november 2014 hebben ingestemd. In 2018 is samen met P&O van het ministerie een actualisatie van het formatieplan gemaakt. In 2021 zal een persoon vanuit detachering terugkeren om zowel de werkdruk te verlagen als extra belegde taken op te pakken.

Het Regiebureau POP heeft een goedgekeurde formatie van 13 fte.

Het Regiebureau POP heeft geen eigen formatieplaatsen. De benodigde formatie wordt geleverd via detacheringen vanuit het Rijk en de provincies. Recent is ook vanuit het Kadaster een medewerker gedetacheerd. Gestreefd wordt naar behoud van kwaliteit en inzet die een goede uitvoering van de opdracht van het Regiebureau POP garandeert.

Het Regiebureau POP organiseert het werk zodanig, dat steeds twee medewerkers met een onderwerp bekend zijn. Op deze manier wordt bij afwezigheid van een medewerker, door bijvoorbeeld vakantie of ziekte, de continuïteit van de werkzaamheden gewaarborgd. Voor de administratieve ondersteuning, financiën, telefonische bereikbaarheid, post- en archiefzaken, agendabeheer, verslaglegging en algemene ondersteuning heeft het Regiebureau POP een officemanagement.

Een overzicht van de bezetting per 1 januari 2021 wordt gegeven in bijlage 2.

LNV faciliteert het Regiebureau POP op het gebied van huisvesting, bedrijfsvoering, HRM algemeen, financiële zaken en ICT.

Uitgelicht: Maat houden

De huidige opdracht aan het Regiebureau POP is mede door enthousiasme en een groot beroep doen op de bij het Regiebureau POP aanwezige expertise en ervaring sluiperderwijs uitgebreid binnen het al jaren stabiele financiële en personele kader. De beleidsondersteuning voor onder andere de transitie, het NSP, KIND en kennis op het boerenerf vergt steeds meer capaciteit, die soms ten koste dreigt te gaan van het primaire proces: ondersteuning en kennisdeling van het huidige programma. Ook voor 2021 mag verwacht worden dat afwijkingen op het werkplan plaatsvinden. Prioriteitsstelling zal nadrukkelijker onderwerp worden van het gesprek met de opdrachtgevers.

Doel

- Goed functionerend Regiebureau POP, zowel voor huidig als toekomstig programma.

Resultaten

- Reëel verwachtingenmanagement en prioriteitsstelling.
- Evenwicht tussen taken, capaciteit en middelen.
- Blijvend vertrouwen.

4.2. Begroting 2021

LNV en de gezamenlijke provincies dragen bij aan de financiering van het Regiebureau POP. Een ander deel van de kosten wordt gefinancierd uit het onderdeel Technische Bijstand (TB) van het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFPO). Vanaf 2021 is afgesproken dat de declaratie TB als een zogenoemde flat rate van 4% gedeclareerd kan worden in de reguliere kwartaaldeclaratie bij de EU. Afgesproken is dat het Regiebureau POP jaarlijks 900.000 euro hieruit zal ontvangen ten behoeve van hun begroting. Deze vergoeding is zowel bedoeld ter dekking van de personele en materiële kosten alsook voor de kosten van monitoring en evaluatie, communicatie en activiteiten Nationaal Netwerk Platteland/EIP-Agri.

De begroting is ten opzichte van voorgaande jaren naar boven bijgesteld op grond van prijs- en loonbijstellingen. Sinds 2016 zijn de personele- en materiële uitgaven gestegen als gevolg van genoemde bijstellingen van €2 mln. naar €2,227 mln. in 2021.

De begroting van de uitgaven en de verwachte inkomsten van het Regiebureau POP in 2021 zijn als volgt:

Begroting 2021	Bedrag in €		Bijdragen Provincies en Rijk
	Uitgaven	Inkomsten EU	
Personele uitgaven	1.542.000		1.327.000
Materiële uitgaven (o.a. huisvesting, reis- en verblijfkosten, facilitair, ICT, vergaderkosten, websites)	300.000		
Monitoring en evaluatie externe opdrachten	100.000		
Communicatie	55.000		
Activiteiten/evenementen Nationaal Netwerk Platteland en EIP-Agri	200.000		
Onvoorzien	30.000		
TOTAAL	2.227.000	900.000	1.327.000

• In bovenstaande begroting is rekening gehouden met loon- en prijsbijstellingen tm 2020

4.3. Inzet uren op werkzaamheden

In onderstaande tabel worden voor 2021 de hoofdbestanddelen van de werkzaamheden van het Regiebureau POP gegeven, alsmede een indicatie van de tijdsinzet.

Werkzaamheden	Tijdsinzet/uren
Programmamanagement POP3	6.000
Monitoring en evaluatie	1.800
Nationaal Netwerk Platteland	4.300
EIP-Agri	1.300
Communicatie	1.600
Toekomst GLB 2021-2027	1.800
Management en bedrijfsvoering	3.350
TOTAAL	20.150

Bijlage 1: Samenstelling Comité van Toezicht POP NL per 1 januari 2021

De vertegenwoordiging namens het Rijk

- **De heer G.M. Landheer, voorzitter**, directeur directie EIA, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- **De heer J.G. Sevenster**, directie EIA, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- **De heer M.M. van der Burg**, Rijksdienst voor ondernemend Nederland

De vertegenwoordiging van de provincies

- **De heer G.M. Biermann**, provincie Noord-Holland, namens landsdeel West
- **De heer M.D. Sybesma**, provincie Fryslân, namens landsdeel Noord
- **De heer F. Dieters**, provincie Limburg, namens landsdeel Zuid
- **De heer A.J.H. Thijssen**, provincie Gelderland, namens landsdeel Oost

De raadgevende leden

- **De heer M. Smallenbroek**, namens de Unie van Waterschappen (UvW)
- **De heer G.C. van 't Klooster**, Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO), namens de landbouworganisaties
- **Mevrouw N.J. Both**, Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK), namens de sociale- en economische partners
- **Mevrouw H.B. Scheeringa**, namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- **Mevrouw E. Verbij**, Boerennatuur.nl, namens de natuur- en milieuorganisaties
- **Mevrouw S. Osaer**, namens de Europese Commissie

Het secretariaat

- **De heer G. de Peuter**, secretaris, directeur Regiebureau POP
- **Mevrouw A.M.P. Nap**, adjunct secretaris, senior adviseur Regiebureau POP

Bijlage 2: Personeel Regiebureau POP per 1 januari 2021

Directeur

- Ger de Peuter

Programmateam

- Annemiek Nap, (senior) adviseur
- Pauline Otten, (senior) adviseur
- Willy Verviers-Rigter, (senior) adviseur
- Peter Graven, teamleider, plv. directeur
- Carlo Vromans, (senior) adviseur
- Aletta Crielaard, adviseur

Netwerk Support Unit

- Kees Anker, (senior) adviseur
- Erika Frankhuizen, (senior) adviseur
- Thamar Kok, (senior) adviseur
- Elona Moerdijk, (senior) adviseur

Office management

- Sabina Prijs, officemanagement
- Mirjam Bont, webmaster en communicatie

Bijlage 3: Overzicht Organen en Overlegstructuren rondom POP3

Organen voortvloeiend uit EU-wetgeving	
Lidstaatvertegenwoordiger	Het ministerie van LNV is voor POP3 de Member State Authority (MSA).
Beheersautoriteit	De minister van LNV ziet toe op een doelmatige, doeltreffende en correcte wijze van beheer en uitvoering van POP3. De minister heeft een aantal taken van de beheersautoriteit aan de provincies gedelegeerd.
Betaalorgaan	RVO is de enige instantie die de Europese landbouwsubsidies voor plattelandontwikkeling mag uitbetalen en mag declareren in Brussel.
Overlegstructuren POP3 in Nederland	
Comité van Toezicht (CvT) POP	Formeel orgaan bestaande uit vertegenwoordigers van het ministerie, provincies, Europese Commissie, VNG, UvW en maatschappelijke partners en het Regiebureau POP.
Opdrachtgevers- en uitvoeringsoverleg (OUPOP)	Overleg op managementniveau bestaande uit vertegenwoordigers van het ministerie, provincies, RVO en het Regiebureau POP.
Twaalf Provinciën Overleg (TPO)	Regulier afstemmingsoverleg tussen alle provincies, RVO, het ministerie en Regiebureau POP.
Begeleidingsteam (B-team)	Team bestaande uit juristen van het ministerie, RVO, FEZ, Auditdienst Rijk (ADR), Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), provincies en Regiebureau POP. Het team adviseert RVO over de interpretatie met betrekking tot EU-conformiteit. Bovendien worden audits begeleid en geëvalueerd.
Landsdelig bestuurlijk overleg POP (LBPOP)	Bestuurlijke afstemming ten behoeve van CvT en/of OUPOP bestaande uit vier gedeputeerden vanuit de vier landsdelen.
Europese organen en overlegstructuren	
Landeskantoor DG Agri	Onderdeel van DG Agri, belast met de ondersteuning van Nederland bij de uitvoering van POP3.
Rural Development Committee (RDC)	Plattelandontwikkelingscomité, waarin de Europese Commissie met de lidstaten overlegt over de voortgang van de plattelandontwikkelingsprogramma's.
Comité van de landbouwfondsen	Comité waarin de Europese Commissie met de lidstaten de voortgang van het GLB bespreekt, met name gericht op financiële afstemming tussen pijler 1 en 2.
Assembly and Steering Group for Rural Networks 2014-2020	De Assembly is een Europees strategisch en beleidsbepalend orgaan voor plattelandnetwerken. De Steering Group coördineert activiteiten en thematisch werk ten behoeve van plattelandnetwerken.
European Network for Rural Development (ENRD)-contactpoint en EIP-Agri Servicepoint	Ondersteunen nationale netwerken, organiseren en coördineren activiteiten en kennisuitwisseling op EU-niveau.
Helpdesk Monitoring & Evaluation	Ondersteunt lidstaten bij de uitvoering van monitoring en evaluatie.

Bijlage 4: Afkortingen- en begrippenlijst

ADR	Auditdienst Rijk
B-team	Begeleidingsteam POP3 adviseert RVO over de interpretatie met betrekking tot EU-conformiteit
BO POP3	Bestuurlijk Overleg (gedeputeerden en minister)
CVT	Comité van Toezicht (Ambtelijk v.a. 2015)
DG Agri	Directoraat-generaal Landbouw en Plattelandsontwikkeling (Europese Commissie)
EIA	Europees, Internationaal en Agro economisch beleid
EIP	Europese Innovatie Partnerschappen
EIP-Agri	Europees Innovatie Partnerschap voor de landbouw
ELFPO	Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling
ELGF	Europees Landbouwgarantiefonds
EIA	Europese en Internationale Aangelegenheden van het ministerie van LNV
ENRD	Europees Plattelands Netwerk
EU	Europese Unie
FEZ	Financiële en Economische Zaken
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LAG	Lokale Actie Groep
Landendesk	Ondersteuningseenheid vanuit EC voor Nederland bij uitvoering POP3
LB POP	Landsdelig Bestuurlijk overleg POP3 provinciale gedeputeerden
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale
LTO	Land- en Tuinbouworganisatie Nederland
NAJK	Nederlands Agrarisch JongerenKontakt
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
NRN	Nationale Plattelands Netwerk
OUPOP	Opdrachtgevers- en uitvoeringsoverleg POP
POP3	Plattelandsontwikkelingsprogramma 2014-2020
PVO	Overleg tussen provincies voorafgaand aan het TPO
RDC	Rural Development Committee
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (zowel uitvoeringsorganisatie voor provincies/ het ministerie als Betaalorgaan)
SFC 2014	Structural Funds Common System, systeem voor fondsmanagement in de Europese Unie
TPO	Twaalf Provinciën Overleg (inclusief RVO en ministerie van LNV)
UvW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten